REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 17-06-2024

Mødedato Mandag d. 17. juni 2024 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3
Klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed..... 6
Rammer for Region Sjællands kommende klimaplan..... 12
Status for Affaldsprojektet..... 18
Orientering om byretsdom i sag anlagt af Nymølle Stenindustrier A/S mod Region Sjælland..... 23
Orientering om tværregional redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2023..... 27
Aktuelle sager..... 32
Næste møde..... 37
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø manda 40

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2023-06614

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2023-06614
Dok ID: 11007279

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsorden blev godkendt.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)
Gitte Simoni	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(C)
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag

.

Punkt 2: Klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed

EMN-2023-06086

Bilag

Klimaregnskab 2023_Baggrundsrapport

Region Sjælland klimaregnskab 2023, kort version

2 (Åben) Klimaregnskab 2023 for Region Sjælland som virksomhed

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2023-06086
Dok ID: 11480816

Resumé

Region Sjælland har udarbejdet Klimaregnskab for 2023. Det er fire år siden Region Sjælland sidst har udarbejdet et fuldt klimaregnskab, hvilket var for 2019. Klimaregnskabet er et øjebliksbillede af regionens samlede klimaaftryk som virksomhed. Regnskabet præsenteres på mødet og belyser, at der siden 2019 har været et mindre fald i CO2-udledningen fra 295.000 til 290.339 tons CO2e i 2023 svarende til 2%. Faldet skal ses i sammenhæng med den stigning, der har været i Regionens økonomi og indkøb, samt det stigende antal indlagte og ambulante behandlinger svarende til ca. 10%. Klimaregnskabet viser sammenlagt, at den grønne omstilling af Region Sjælland er godt i gang.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Region Sjællands klimaregnskab 2023 godkendes.

Sagen afgøres af Forretningsudvalget.

Sagsfremstilling

Formålet med et klimaregnskab er at give et overblik over de samlede CO2-udledninger og at give mulighed for at udpege områder, hvor der effektivt og fokuseret kan sættes ind for at nedbringe Region Sjællands klimaaftryk. Klimaregnskabet er nu udarbejdet for 2023 for Region Sjælland som virksomhed og forelægges til godkendelse.

Klimaregnskabet giver et øjebliksbillede af regionens ressourceforbrug og samlede klimaaftryk.

Vedlagte bilag 1 er en sammenfattende, kort version af klimaregnskabet, mens *vedlagte* bilag 2 er den mere detaljerede baggrundsrapport.

<u>Klimaregnskab 2023</u>

Region Sjælland står foran at skulle udarbejde ny klimaplan gældende fra 2025. For at skabe det bedste grundlag for at fastlægge nye indsatser og som opfølgning på tidligere indsatser, er det udarbejdet et klimaregnskab for 2023.

Klimaregnskabet er udarbejdet ud fra anerkendte metoder og beregningsmodeller, og inkluderer alle regionens aktiviteter, både energiforbrug, transport og indkøb af varer og tjenesteydelser. CO2 på varer og tjenesteydelser er baseret på regnskabsdata.

Sidste gang Region Sjælland udarbejdede klimaregnskab var for 2019. Dette regnskab udgjorde datagrundlaget for de efterfølgende klimaplaner for 2022 og 2023-2024, og fungerer samtidig som baseline for de indsatser der igangsat.

Der er på grund af Covid-19 ikke udarbejdet klimaregnskaber for 2020, -21 og -22. Regnskaberne blev vurderet til, at ville blive for påvirket af udsvingene i aktivitet til at kunne danne et retvisende sammenligningsgrundlag.

Region Sjællands klimaaftryk for 2023

Den samlede udledning i 2023 er beregnet til 290.339 ton CO_2, hvilket svarer til en reduktion på 6.097 ton CO_2 eller omkring 2 % mindre end i 2019. Det er særligt i kategorierne 'energi' og 'varer' der er målbare reduktioner, imens der har været en stigning i udledningen fra transportområdet.

I tabel 1 ses udledningen fordelt på de primære udledningskategorier:

	2019 ton CO_2	%	**2023** ton CO_2	%
Bygningsvedligehold	20.096	7	20.188	7
Energi og varme	22.222	8	20.294	7
Transport	23.949	8	36.020	12
Tjenesteydelser	57.448	19	60.712	21
Varer	171.100	58	153.124	53
Samlet	294.815	100%	290.339	100%

Udviklingen fra 2019 til 2023

For området "varer" ses et fald inden for alle de primære indkøbsområder medicin, medicinsk udstyr, fødevarer samt øvrige varer. Emissionen som tillagt de forskellige indkøbskategorier er inflationskorrigeret. Set i lyset af, at der i 2023 er købt ind for væsentlig flere kroner og øre i 2023 i sammenligning med 2019, betyder det, at Regions Sjællands indkøb placeres på mere "grønne varer", hvilket er en positiv udvikling.

Indkøbskategori	**2019** ton CO_2	**2023** Ton CO_2	Difference i % (reduktion)
Medicin	73.750	66.987	9,1 %
Medicinsk udstyr	56.050	52.380	6,5 %
Fødevarer	11.800	10.794	8,5 %
Øvrige varer	29.500	22.957	22,1 %
SUM CO_2 udledning	171.100	153.124	10,5 %

På transportområdet ses en ikke uvæsentlig stigning i udledning, dette selvom en stor del af regionens biler er overgået til el- og hybridbiler (46 ud af 309 køretøjer). Hvad angår regionens egne biler er CO_2-udledningen faldet fra 748 tons til 481 tons CO_2. Når der opleves en stigning, skyldes det primært en øget CO_2-udledning fra patienttransport, som i 2019 udgjorde 73% af transportudledningerne, mens den i 2023 udgør 91% svarende til 32.175 ton. Patienttransport omfatter ambulancekørsel, patienttransport, flextrafik og helikopter.

Stigningen bør ses i relation til aktivitetsstigningen i Region Sjælland hvad angår indlæggelser og ambulante behandlinger på omkring 10 % fra 2019 til 2023.

Klimaregnskab for 2022
Der er udarbejdet klimaregnskab på det fællesregionalt niveau for 2022. Dog er det fællesregionale regnskab udarbejdet ud fra lidt andre rammer samt en lidt grovere dataopløsning. Det fællesregionale klimaregnskab lå i 2022 på i alt 3.282.518, hvoraf 353.000 ton CO2e er Region Sjællands bidrag. Udviklingen fra 2022 til 2023 svarer til et fald på 18,2 %.

Dog skal dette fald skal tages med forbehold for de ovennævnte metodiske afvigelser.

Klimaregnskab og Klimaplan 2035 – den videre proces

Region Sjælland står over for at skulle udarbejde ny klimaplan, som skal efterfølge den eksisterende Klimaplan 2023-24. Den nye klimaplan tager udgangspunkt i klimaregnskab 2023 og den udvikling der ses fra 2019 samt opfølgning på indsatserne under Klimaplan 2023-24.

Med den fællesregionale strategi for grønne hospitaler som sidste år blev aftalt på tværs af de fem regioner, er der sat nye ambitiøse mål for klimaindsatsen. Regionerne har hermed forpligtet sig til at reducere CO2-udledningen med 50% i 2035. 2022 tjener som såkaldt baseline-år, dvs. det år som kommende reduktioner og indsatser ses op i mod. Dog vil Region Sjælland også anvende det fulde regnskab fra 2023 til brug for vurdering af effekt af kommende indsatser.

Det vil fremadrettet være en øget behov for mere systematisk opfølgning på klimaindsatsen, både i eget og i det fællesregionale regi. Metodik og tilgang til dette arbejde vil være omfattet af Klimaplan 2035.

Væsentlige konklusioner
Klimaregnskabet fra 2023 viser en reduktion i CO2-udledningen på 2 % fra 2019, hvilket vurderes som beskedent.

Reduktionen skal dog ses i relation til den aktivitetsstigning der har været i Region Sjællands kerneydelse i samme periode. Set alene ud fra stigningen i antal indlagte og ambulante patienter på ca. 10 %, vil man forvente en tilsvarende stigning i CO2-udledningen. Når der alligevel ses et fald, kan det konkluderes, at klimaaftrykket pr. indlagt er lavere i 2023 end i 2019.

Sammenholdes Klimaregnskab 2023 med Det fællesregionale klimaregnskab fra 2022 vises en reduktion på godt 18 % i Region Sjællands klimagasudledning fra 2022 til 2023.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning

Anbefalet.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)
Gitte Simoni	Medlem	(A)

Bilag

1. Klimaregnskab 2023_Baggrundsrapport (DokID: 11505931 - EMN-2023-06086)
2. Region Sjælland klimaregnskab 2023, kort version (DokID: 11505923 - EMN-2023-06086)

Punkt 3: Rammer for Region Sjællands kommende klimaplan

EMN-2024-00790

3 (Åben) Rammer for Region Sjællands kommende klimaplan

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-00790
Dok ID: 11451869

Resumé

Region Sjælland har arbejdet målrettet med den grønne omstilling i tre år med stor succes. Klimahandleplan 2022 samt 2023-24 har været retningssættende og angivet mål og ambitionsniveau for arbejdet. Med den nye fællesregionale strategi for grønne hospitaler skærpes målsætningerne og metoden for arbejdet. Region Sjælland står over for at skulle udarbejde en ny klimaplan, og skal Region Sjælland indfri de besluttede målsætning, skal der ske et markant gearskifte i arbejdet med den grønne omstilling. Med sagen fremlægger administrationen sit bud på rammerne for den kommende klimaplan, som forventes fremlagt politisk primo 2025.

Indstilling

Administrationen indstiller, at rammerne for den kommende klimaplan godkendes.
Sagen afgøres af Forretningsudvalget.

Sagsfremstilling

Der skal udarbejdes en ny klimaplan for Region Sjælland. De nuværende Klimaplan gælder til udgangen af 2024. Dertil kommer den nyligt vedtagne fællesregionale strategi for grønne hospitaler, der blev vedtaget af Danske Regioners bestyrelse i december 2023.
Sagen giver administrationens anbefaling til rammerne for den kommende klimaplan, som forventes klar til politisk godkendelse primo 2025.

<u>Den strategiske ramme</u>
Region Sjællands klimaplan har sit strategiske afsæt i Regionsrådet strategi "Region Sjælland – for borgerne" og fremme af "øget grøn omstilling" og et mere klimavenligt sundhedsvæsen. Planen fremmer også opfyldelse af målene i Danske Regioners aftale om "Grønne Hospitaler og institutioner" fra 2020, hvor sygehusene skal være fyrtårne og reducere deres CO_2 udledning med 75% på transport og energi.

Dertil får den kommende klimaplan ophæng i "den fællesregionale strategi for grønne hospitaler" fra 2023, hvor regionerne har forpligtet sig til at reducerer sine udledninger med samlet set 50%.

Både klimaplan 2022 og den nuværende Klimaplan 2023-24 har haft ophæng i budgetaftalerne.

Den grønne omstilling er en mærkesag for Region Sjælland, og der arbejdes ambitiøst og forpligtende med at reducere regionens klimaaftryk. De hidtidige klimaplaner har arbejdet med

tre pejlemærker, der sikrer, at kerneydelsens kvalitet fastholdes, at ressourcerne anvendes hvor der er handlerum og kan skabes effekt samt med et stort medarbejderfokus.

Kravene til den grønne omstilling i Region Sjælland er blevet skærpet med den nye fælles regionale strategi for grønne hospitaler, således at Region Sjælland nu er forpligtet til at:

- Reducere Region Sjællands samlede CO_2-udledningen med 50% frem mod 2035
- Reducere CO_2-udledningen fra transport, energi, varme og anæstesigasser med 75% frem mod 2030

Region Sjælland har derudover forpligtet sig til tæt samarbejde med de andre regioner om den grønne omstilling. Gennem lead-områder skal regionerne i højere grad lære af hinanden og skalere tiltag på tværs. Dertil kommer ensartede beregnings- og målemetoder, der skal styrke den samlede afrapportering.

Klimamål og handlinger med CO_2-reduktioner i Region Sjælland som geografi fastlægges i den Regionale Udviklingsstrategi.

<u>Grøn omstilling som driver for udvikling</u>
Stigende aktivitet i sundhedsvæsnet, den demografiske udvikling, rekrutteringsudfordringer og øgede omkostninger er nogle af de udfordringer, som Region Sjælland står overfor. Med den kommende klimplan søges at skabe løsninger, der leverer på flere bundlinjer med sammenhængende mål og strategier.

Med den nye klimaplan vil vi disponere vores indsats og sætte ind, hvor de stærke synergier findes, således, at den grønne omstilling bliver en driver, som kan bidrage til omstillingen af og optimering i sundhedsvæsnet og ikke det modsatte. Her vil især digitalisering, nærhed til patienten og forebyggelsesområdet være stærke greb, som kan bidrage til både den grønne omstilling, men også bidrage til, at Region Sjælland kan optimere og omstille sig, så kvaliteten i kerneopgaven bevares og udvikles.

Her står vi ikke alene. Vi skal kigge ud på vores omverden, de andre regioner, og arbejdet der sker i vores nabolande og dygtige faglige netværk. Grøn omstilling og udvikling af kerneopgaven kan og skal tænkes sammen og understøtte hinanden.

<u>Klimaplan 2035 – de centrale greb</u>
Med den kommenende klimaplan foreslås det at kombinere erfaringerne fra de sidste tre års arbejde med grøn omstilling i Region Sjælland med de bestemte mål, ressourcesætning og ”Region Sjælland”-modellen for grøn omstilling.

Konkret foreslås:

- En 10-årig klimaplan (Klimaplan 2035) der beskriver en reduktionssti for udledningskategorierne
- 2-årige handleplaner, som vi kender dem, der anviser konkrete handlinger
- Årlig administrativ og politisk opfølgning

- Decentrale reduktionsmål for virksomhedsområder og udvalgte tværgående centre i såkaldte "bæredygtighedsaftaler"
- Hel eller delvis revidering af de underliggende mål og pejlemærker

Hvor tidligere klimaplaner har haft fokus på de omkringliggende dele af driften som transport, energi, affald mv., vil klimaplanen for 2035 i højere grad også have fokus på kerneydelsen og hermed også vores samlede indkøbs- og vareforbrug. Hertil vil digitalisering, nærhed til patienten og forebyggelse være centrale nye områder, som kan bidrage til både den grønne omstilling, optimering af behandling og kvaliteten i kerneopgaven.

Involvering af organisationen
For at sikre den nødvendige fremdrift, igangsættes en række initiativer til involvering af organisationen. Det omfatter både aktiviteter som har til formål at orientere bredt om den kommende klimaplan, samt aktiviteter, som skal bidrage til kvalificering af indsatser og mål.

På det organisatoriske niveau inddrages relevante ledere og medarbejdere, som har en særlig rolle i den grønne omstilling. Dette for at sikre, at lokale forhold og muligheder afdækkes og medtænkes. Derudover inviteres nogle af regionens større vareleverandører ind i kvalificeringsprocessen med henblik på at udfolde indsatser og afhængigheder.

Lead-områder

En central del af det aftalte tværregionale samarbejde kommer i planperioden til at foregå inden for de lead-områder, som regionerne hver især varetager. Lead-områderne er kendetegnet ved at have særlige udviklings- og innovationspotentialer, og vælges og tildeles ud fra hvilken region, der har de bedste forudsætninger og kompetencer på området.

Region Sjælland har lead-rollen på affaldsområdet. Dette vil afløses af andre områder på sigt. Leadarbejdet kræver en særskilt og løbende inddragelse af organisation. Dette i særdeleshed på de områder hvor Region Sjælland selv har lead, men også på de øvrige lead-områder, så erfaringer og læring absorberes og udbredes i de relevante afdelinger og centre. Denne del af det mellemregionale klimaarbejde integreres i den kommende klimaplan.

Tidsplan
Arbejdet med den kommende klimaplan er igangsat i 2. kvartal af 2024 og planen forventes forelagt politisk i starten af 2025.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning

Anbefalet. Udvalget ønsker, at der som led i den involverende proces gennemføres en temadrøftelse i Regionsrådet med henblik på at give input til klimaplanen og reduktionsmål ift. CO2-udledning.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag

.

Punkt 4: Status for Affaldsprojektet

EMN-2022-10578

4 (Åben) Status for Affaldsprojektet

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2022-10578
Dok ID: 11447847

Resumé

Regionens virksomheder skal affaldssortere mere og bedre. Det sætter Klimahandlingsplanen for 2022 og Klimaplan 2023-24 ambitiøse mål for. Der blev derfor med Budget 2023 afsat 10 mio. kr. til et tværfagligt affaldsprojekt, der skal sikre mere og bedre affaldssortering. Med sagen gives en status for implementering af og fremdriften i projektet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at status for affaldsprojektet tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget blev på mødet den 8. maj 2023 orienteret om fremdriften i projektet.

Klimahandlingsplanen for 2022 og Klimaplan 2023-24 sætter følgende ambitiøse mål for Region Sjællands affaldssortering:

- 60% af Region Sjællands samlede affaldsmængde genanvendes inden 2030
- 80% af Region Sjællands plastikaffald genanvendes inden 2030

Siden 2021 er knapt 25% af den samlede affaldsmængde i Region Sjælland årligt udsorteret til genanvendelse. Til sammenligning fordeler de fire andre regioner sig mellem 18% og 26%. Region Sjælland er derfor rigtig gode til at affaldssortere, og der er solid fremdrift i implementeringen af mere og bedre sortering.

Total affaldsmængde fra 2017-2023
(ekskl. byggeaffald)

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total affaldsmængde	4309,0	4894,2	4421,4	4745,0	5224,1	5320,9	5193,0
Genanvendelse	640,5	1165,3	761,5	1095,3	1287,0	1325,6	1285,2
Andel genanvendelse i %	14,86	23,81	17,22	23,08	24,64	24,91	24,75

For at Region Sjælland kan nå sine ambitiøse mål på affaldsområdet, skal der dog sættes særligt ind på området. Udsorteringen af eksisterende fraktioner skal øges, og der skal også sorteres i yderligere fraktioner.

Med Budget 2023 blev det besluttet at igangsætte et tværfagligt affaldsprojekt, der skal sikre mere og bedre sortering. Budgettet for projektet er 4 mio. kr. i 2023 og 6 mio. kr. i 2024. Projektet er administrativt forankret i Klimasekretariatet. Alle 10 mio. kr. udmøntes i takt med projektets implementering til lokalt indkøb af sorteringsmateriel.

Status

Projektet er blevet taget godt imod af ledelse og personale i regionens virksomhedsområder, og der opleves generelt en stor efterspørgsel på at øge mulighederne for affaldssortering.

Projektet har i sidste periode haft følgende fokus:

- Indgået aftale med leverandører af nye affaldssorteringssystemer og affaldspiktogram-klistermærker
- Udviklet nye affaldssorteringsvejledninger
- Undervisning og vejledning af de Grønne Ambassadører og Grønne Koordinatorer på sygehusene. De Grønne Ambassadører er med til at implementere udvidet affaldssortering lokalt, mens de Grønne Koordinatorer er ansvarlige for den overordnede lokale implementering
- Udviklet manualer til Grønne Koordinatorer, der skal hjælpe dem godt i gang med implementeringen
- Udviklet fysiske undervisningsforløb og e-læringsmoduler i affaldssortering og -håndtering

Status på implementering

Det er en stor og kompleks opgave at implementere udvidet affaldssortering, og det er nødvendigt at tage udgangspunkt i de enkelte virksomhedsområder, herunder tilpasse projektet både hvad angår organisering og tempo. Trods kompleksiteten går det stærkt med implementeringen, når først der er taget hul på opgaven.

Projektet har oplevet stor interesse, og det vurderes samlet, at virksomhederne er kommet godt fra start. Det har vist sig, at implementering af udvidet affaldssortering, særligt for sygehusene, er en længerevarende opgave end først antaget, hvorfor den oprindelige tidsplan er blevet justeret. Samlet betyder det, at den udvidet affaldssortering forventes at være fuldt udrullet i 2025.

Nedenfor ses status for de omfattede områder.

- *Regionshuset:* Udvidet affaldssortering er implementeret og i drift.
- *NSR og Holbæk Sygehuse:* Der er udpeget Grønne Ambassadører i alle afdelinger og de har modtaget fysisk undervisning. Der er desuden udpeget/ansat en Grøn Koordinator per virksomhed. Der er implementeret udvidet affaldssortering i adskillige afdelinger. NSR forventer at have udrullet affaldssortering fuldt ud i alle afdelinger inden udgangen af 2024, mens Holbæk forventer at være helt færdige i 2. kvartal 2025.

- *SUH Køge, Nykøbing og Roskilde:* Der er ansat en grøn koordinator i april 2024. Det forventes, at undervisningen af de grønne ambassadører vil finde sted lige før og efter sommerferien 2024.

Næste skridt

I sin næste fase vil projektet rette fokus mod implementering af affaldssortering i regionens øvrige virksomheder, det vil sige psykiatrien, nærklinikker/sundhedscentre og bosteder. I samme ombæring vil den afsatte økonomi til indkøb af nye affaldssorteringssystemer blive udmøntet.

E-læringsforløbene forventes færdigudviklet i august 2024, hvorefter det gøres tilgængeligt for alle medarbejdere i kursusportalen Plan2Learn.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Status for affaldsprojektet blev taget til efterretning.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag
.

Punkt 5: Orientering om byretsdom i sag anlagt af Nymølle Stenindustrier A/S mod Region Sjælland

EMN-2021-01282

Bilag

Dom - Nymølle mod Sjælland og Roskilde

5 (Åben) Orientering om byretsdom i sag anlagt af Nymølle Stenindustrier A/S mod Region Sjælland

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2020-32510
Dok ID: 11404183

Resumé

Udvalget orienteres om, at Næstved Byret den 21. maj 2024 har afsagt dom i sag anlagt af Nymølle Stenindustrier A/S mod Region Sjælland om to vilkår i tilladelsen til Hedehusene Grusgrav Nord, som handler om driftstider og sikkerhedsstillelse. Dommen fra Næstved Byret frifinder Region Sjælland. Dommen betyder, at Region Sjælland i helt særlige tilfælde har mulighed for at vægte yderligere borgerhensyn, når der graves råstoffer.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen om byrettens dom af 21. maj 2024 tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Region Sjælland gav den 2. april 2020 Nymølle Stenindustrier A/S tilladelse til råstofindvinding i Hedehusene Grusgrav Nord ved Vindinge i Roskilde Kommune på baggrund af Regionsrådets beslutning.

Nymølle Stenindustrier A/S stævnede efterfølgende Region Sjælland for tre vilkår i tilladelsen. Vilkårene omhandler driftstid, støvmåling og sikkerhedsstillelsen. Vilkåret om støvmåling er i mellemtiden udgået på baggrund af en klagesag, og indgår derfor ikke længere i retssagen.

Vilkåret om driftstiden handler om et stort stationært produktionsværk, placeret op mod Vindinge By. I tilladelsens vilkår begrænser Region Sjælland driftstiden af produktionsværket med én time kl. 16-17 mandag - fredag i månederne maj – september. Begrænsningen er fastsat efter høringssvar fra Vindinges borgerne, og den giver naboer bedre mulighed for at være i deres haver mellem 16 og 17 i sommerperioden.

Vilkåret om sikkerhedsstillelsen omhandler fastsættelse af sikkerhedsstillelsens størrelse, som Nymølle mener Region Sjælland har sat for højt.

Næstved Byret har den 21. maj 2024 afsagt *vedlagte* dom. Dommen frifinder Region Sjælland for begge anklagepunkter.

Vedrørende driftstider finder retten, at Region Sjælland tilstrækkeligt begrunder de fastsatte begrænsninger af driftstiden for det stationære værk. Retten lægger vægt på, at driftstiden generelt er udvidet i forhold til tidligere tilladelse, og at høringssvar fra borgerne påpeger væsentlige gener ved en driftstid frem til kl. 17 i sommerperioden.

I forhold til sikkerhedsstillelsen finder retten det begrundet, at der fastsættes en højere sikkerhedstillelse til arealer, der skal efterbehandles til erhvervsområde, end arealer der skal efterbehandles til natur.

Region Sjælland afklarer løbende grænserne for, hvilke hensyn til borgere og miljø regionen kan tage. Dette sker bl.a. ved fastsættelse af vilkår i tilladelserne. Dommen fastslår, at der i helt særlige tilfælde er muligheder for at begrænse drifttiderne, selvom virksomheden kan overholde støjgrænserne. En begrænsning skal dog altid bero på en konkret afvejning af de fordele begrænsningen giver for naboerne, og de ulemper begrænsningen giver for virksomheden.

I Hedehusene Grusgrav Nord har Nymølle ligeledes lagt sag an mod Roskilde kommunes myndighedsafgørelse efter vandforsyningsloven i forbindelse med samordningen i tilladelsen til råstofindvinding. Roskilde Kommune er ligeledes frifundet for et vilkår omkring pejling af private boringer.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag
1. Dom - Nymølle mod Sjælland og Roskilde (DokID: 11459370 - EMN-2021-01282)

Punkt 6: Orientering om tværregional redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2023

EMN-2020-12612

Bilag

Regionernes arbejde med jordforurening - aarsrapport 2024_opt-a

6 (Åben) Orientering om tværregional redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2020-12612
Dok ID: 11441613

Resumé

Publikationen " Stof til eftertanke" er en tværregional redegørelse for regionernes indsats på jordforureningsområdet. Redegørelsen beskriver i tekst, nøgletal og figurer de fem regioners samlede indsats i 2023

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Baggrund

På jordforureningsområdet er der tradition for samarbejde og videndeling regionerne imellem og med omverdenen. I vedlagte redegørelse "Stof til eftertanke" deles viden om indsatsen på jordforureningsområdet i 2023, sammen med nøgletal og økonomi. Redegørelsen er et led i en fælles regional indsats for at synliggøre regionernes indsats på jordforureningsområdet.

Den tværregionale redegørelse er en udadvendt fortælling om indsatsen på området og bygger på tal fra regionernes indberetninger til Miljøstyrelsen om indsatsen på jordforureningsområdet. Jf. sag på Udvalgsmødet den 11. marts 2024 om Regions Sjællands årlige indberetning.

Indhold i redegørelsen

Den fælles redegørelse indeholder cases, der uddyber fortællingen om jordforureningsområdets kompleksitet og indsatsen på området. Nedenfor er korte nedslag fra redegørelsen 2023 fremhævet.

Titlen "Stof til eftertanke" afspejler, at der her knap 25 år efter, at jordforureningsloven blev vedtaget, er en række uløste udfordringer. Fx kan det være svært at håndhæve forureneren betaler princippet og det faktum, at antallet af forurenede grunde stadig stiger, på trods af en stor indsats. Der er beskrevet flere udfordringer i redegørelsen, der kan give stof til eftertanke.

Redegørelsen indeholder fire temaer:

- Rent drikkevand er ikke en selvfølge

- På vej op ad PFAS-bjerget
- Fokus på teknologiudvikling
- Principper under pres

Rent drikkevand er ikke en selvfølge

Det gode danske drikkevand er under pres, både af forurening og nogle steder af mangel på vand. I en del af Region Sjælland overudnyttes grundvandsressourcen, det gør det svært at etablere nye drikkevandsboringer.

Mere end hver anden drikkevandsboring er påvirket af pesticider eller andre miljøfremmede stoffer, i hver 10. drikkevandsboring er forureningen over grænseværdien. Stadig flere forsyninger må rense vandet.

I Region Sjælland er vandværket i Tune ramt af PFAS forurening og må rense drikkevandet. I et tæt samarbejde med vandværket, er der lykkedes at finde en midlertidig løsning på udfordringen, mens regionen fortsætter undersøgelser efter kilderne til forureningen.

En case i redegørelsen fortællere om Tunhøj-samarbejdet, hvor PFAS-forureninger truer vandforsyninger i såvel Region Hovedstaden som Region Sjælland. En fælles indsats mellem regioner, kommuner og vandforsyninger for at opspore og sikrer vandforsyningerne i området.

Der mangler overblik over grundvandsressourcen, derfor er Danske Regioner kommet med anbefalinger til en sammenhængende beskyttelse af vores drikkevand 2024 i " Vores drikkevand er truet".

På vej op ad PFAS-bjerget

Regionerne er i gang med at kigge nærmere på de mange grunde, hvor der kan være anvendt PFAS-stoffer. Korsørsagen satte gang i en større gennemgang af brandøvelsespladser. I Region Sjælland er vi nu også gået i gang med at undersøge brandstationerne, der desværre også viser sig at være forurenet med PFAS.

Regionerne har gennemgået en lang række børneinstitutioner for mulig PFAS-forurening. Konklusionen er, at der generelt ikke er fundet problematisk PFAS-indhold på daginstitutionerne, det gælder også i Region Sjælland.

Fokus på teknologiudvikling

Når opgaven vokser og midlerne ikke følger med er det vigtigt at udvikle og afprøve nye metoder og teknologier for at effektivisere opgaverne. Det sker ofte i samarbejde regionerne imellem eller med eksterne aktører. Regionerne skaber i den forbindelse store mængder data, som vi stiller til rådighed for alle der er interesseret. Udover data om, hvor der er forurenet eller muligt forurenet, er der også en lang række geologiske og kemiske analyse data til rådighed.

Principper under pres

Hvis forureneren ikke betaler ender regningen ofte hos regionerne. Forureneren-betaler-princippet er udfordret af mange årsager: forurenere der ikke kan betale, forurenere der vælger at gå konkurs, det er svært at løfte bevisbyrden, der kan være modstridende interesser og en række lovtekniske udfordringer. Der er behov for at finde flere løsninger på dette område.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag
1. Regionernes arbejde med jordforurening - aarsrapport 2024_opt-a (DokID: 11499214 - EMN-2020-12612)

Punkt 7: Aktuelle sager

EMN-2023-06614

Bilag

2024-05-08 Udnyttelse af udviklings- og vækstpotentialerne ved den faste forbindelse

7 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2023-06614
Dok ID: 11007304

Resumé

Udvalget orienteres om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Indstilling

Sagsfremstilling

Bevilling til Interreg projektet DG RESU-LT

Udvalget for Regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har ved udvalgsmødet den 11. juni 2024 bevilget 0,5 mio. kr. til projektet DG RESU-LT. Disse midler er en del af de 4,5 mio. kr., der blev afsat til vækst- og udviklingsindsatsen for den faste forbindelse over Femern Bælt i budgetaftalen for 2024.

DG RESU-LT har overordnet til formål at understøtte udvikling, vidensdeling, innovation og investeringer, der er nødvendig for at etablere sig som Europas førende region inden for vedvarende energi i den dansk-tyske grænsegeografi. Projektet vil identificere og kortlægge værdikæder centreret omkring de muligheder, der er inden for vedvarende energi med fokus på Power-to-X og hydrogen i den dansk-tyske grænsegeografi. Derudover vil projektet udlægge konkrete udviklingsspor for potentialer og nødvendige investeringsbehov. Projektet vil derudover pege på konkrete beslutninger, der skal træffes for at komme i mål med de enkelte udviklingsspor knyttet til Power-to-X og hydrogen.

Projektet skal medvirke til, at den vedvarende energi kan blive en katalysator for lokal udvikling og grøn omstilling til gavn for både offentlige og private aktører. Projektet vil skitsere, hvordan grænsegeografiens aktører kan skabe strategisk sammenhæng i den regionale og lokale energiomstilling på tværs af den dansk-tyske grænse og samtidig understøtte en sammenhængende energiinfrastruktur og styrke sammenspillet mellem grønne brancher.

Kortlægningen i projektet danner grundlag både for et tættere samarbejde for såvel offentlige som private aktører i den grønne omstilling og vækst og vilkår på tværs af grænsegeografien.

Projektresume er *vedlagt*.

National PFAS-handlingsplan

Den 30. maj 2024 blev der indgået aftale om en national PFAS-handleplan. Folketinget er enige om at afsætte i alt 404 mio. kr. i årene 2024-2027 til en række indsatser overfor bl.a. tøj, jord og drikkevand:

- Forbud mod PFAS i tøj, sko og imprægneringsmidler gældende fra 1. juli 2026
- Der afsættes en pulje på 110 mio. kr. til oprensning af PFAS i drikkevand
- Der afsættes en pulje på 100 mio. kr. til rensning af jord for PFAS
- Øge kontrollen af produkter – bl.a. med onlinehandel og i fysiske butikker
- Styrke overvågning af PFAS i vandmiljøet, i fødevarer og fødevareproducerende dyr
- Etablere partnerskaber med erhvervslivet samt sikre målrettet information til borgerne med letforståelige råd og vejledning
- Sikre viden om PFAS-niveauerne i den danske befolkning
- Rådgive kommuner og vandforsyningsselskaber om PFAS
- Arbejde for et generelt forbud mod PFAS i hele EU

Særligt interessant for regionerne er en pulje på 100 mio. kr. i perioden 2024-2027, der skal bidrage til at øge indsatsen for oprensning af PFAS-forurening.

Det vides endnu ikke, hvordan puljen udmøntes.

Desuden er der afsat en tilskudspulje til, at vandforsyninger med PFAS i drikkevandet, kan søge om hjælp at etablere rensning, nye forsyningsledninger mv. Det skal bidrage til at sikre, rent drikkevand og at vandpriserne ikke stiger væsentligt.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Skriftlige orienteringer givet.

Udvalget drøftede Sundhedsstrukturkommissionens rapport, for så vidt angår beskrivelsen af afledte konsekvenser for regionale udviklingsopgaver.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag

1. 2024-05-08 Udnyttelse af udviklings- og vækstpotentialerne ved den faste forbindelse (DokID: 11444713 - EMN-2020-37181)

Punkt 8: Næste møde

EMN-2023-06614

8 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2023-06614
Dok ID: 11007326

Resumé
Næste møde i udvalget finder sted den 9. september kl. 15-18.

Indstilling
.

Sagsfremstilling
.

Økonomi
.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Næste møde i udvalget finder stede den 9. september kl. 15-18.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag
.

Punkt 9: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 17. juni 2024

EMN-2023-06614

9 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 17. juni 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2023-06614
Dok ID: 11007345

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Thomas Vesth	Medlem	(I)

Bilag

.